

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01069&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 01069. Диспареунія у жінок

Автор: Päivi Härkki

Редактор оригінального тексту: Heidi Alenius

Дата останнього оновлення: 2018-09-18

Основні положення

- Диспареунія, біль під час статевого акту, може мати багато причин і призводити до фізичних і психологічних проблем у статевому житті. Лікування спрямоване на усунення причини.

Симптоми

- Статевий акт може спричиняти поверхневий біль в області вульви або глибокий біль у піхві та тазовому дні.
- Біль може відчуватись під час всього статевого акту або біль і пекучі відчуття можуть виникати після нього. Біль може бути такої сили, що статевий акт потрібно перервати.

Причини

- Поверхневий біль
  - Вульводинія [Настанова L00952] [Вульводинія]
  - Зміни шкіри вульви [Настанова L00544] [Доброякісні ураження і п...] також супроводжуються свербінням.
    - Склерозуючий лишай: білі плями, стоншення шкіри (або шкіра ущільнюється через розчісування), виразки
    - Плоский лишай: рожево-пурпурні, блискучі плями
  - Вульвовагініт [Настанова L00546] [Vulvovaginitis]

- Захворювання, що передаються статевим шляхом
  - [настанова 00253] | Хламідійний уретрит і це...]
  - [настанова 00254] | Гонорея]
  - [настанова 00255] | Сифіліс]
  - [настанова 00258] | Генітальний
- Кондилома [настанова 00257] | Вірус папіломи людини (В...]
- Атрофія слизових оболонок [настанова 00546] | Vulvovaginitis]
- Шрам від епізіотомії
- Глибокий біль
  - Ендометриоз [настанова 00545] | Ендометриоз], аденоміоз [настанова 00997] | Аденоміоз]
  - Вагінізм
  - Запальні захворювання органів малого тазу [настанова 00547] | Запальні захворювання жі...]
  - Шрами від операцій на піхві
  - Статеве насилля (згвалтування [настанова 00901] | Медична експертиза жертв...])
  - Інтерстиційний цистит [настанова 01005] | Больовий синдром сечовог...], запальні захворювання кишківника [настанова 00194] | Виразковий коліт]

Діагноз

- Потрібно провести ретельне дослідження зовнішніх статевих органів та гінекологічне обстеження, щоб визначити місце болю.
- При підозрі на інфекцію потрібно взяти матеріал на обстеження, провести лабораторні тести та взяти мазок з шийки матки.
- Статеве насилля та екстрагенітальну патологію потрібно виключити за допомогою ретельного збору анамнезу.

Лікування

- Відповідно до причини
- Лікування інфекцій та патологій шкіри проводиться відповідно до збудника. Склерозуючий та плоский лишай лікують кортикостероїдними мазями сильної дії.
- Лікування вульводинії складається з профілактики грибкової інфекції, тимчасового припинення прийому оральних контрацептивів, прийому медикаментів для підвищення больового порогу та хірургії за необхідності.

- М'язову напруженість тазового дна, пов'язану з вагінізмом, можна полегшити завдяки фізіотерапії.
- Можна спробувати усунути будь-який келоїдний рубець піхви та вульви.
- Сухість та атрофія слизових оболонок можуть бути пов'язаними з прийомом оральних контрацептивів або з менопаузою.
  - Можна спробувати інші таблетовані контрацептиви або припинити прийом ліків на деякий час, також можна спробувати лубриканти і за необхідності топічні засоби з вмістом естрогену.
  - Під час менопаузи можна використовувати топічні вагінальні креми з естріолом або вагінальні супозиторії (без рецепту) або вагінальні таблетки з естрадіолом чи кільця (теж без рецепту або ж з ним). Лубриканти можна використовувати для полегшення проникнення.
- Деякі презервативи можуть подразнювати слизові оболонки, тому варто спробувати інші марки. Алергія на латекс може проявитись вперше при використанні презерватива.
- Лікування ендометріозу або аденоміозу є гормональним або хірургічним. Глибокі ділянки ендометріозу позаду матки або в ректовагінальному просторі часто є причиною глибокого вагінального болю під час статевого акту; хірургічне видалення цих ділянок покращить становище.

Пов'язані джерела

- Література [пов'язані 01083] [Dyspareunia in women – R...]

Настанови

- [Настанова 00952](#). Вульводинія.
- [Настанова 00544](#). Доброякісні ураження і пухлини в гінекології.
- [Настанова 00546](#). Vulvovaginitis.
- [Настанова 00253](#). Хламідійний уретрит і цервіцит.
- [Настанова 00254](#). Гонорея.
- [Настанова 00255](#). Сифіліс.
- [Настанова 00258](#). Генітальний герпес.

- [Настанова 00257](#). Вірус папіломи людини (ВПЛ).
- [Настанова 00545](#). Ендометріоз.
- [Настанова 00997](#). Аденоміоз.
- [Настанова 00547](#). Запальні захворювання жіночих статевих органів.
- [Настанова 00901](#). Медична експертиза жертви зґвалтування.
- [Настанова 01005](#). Больовий синдром сечового міхура (інтерстиційний цистит).
- [Настанова 00194](#). Виразковий коліт.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.
Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.
Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: [ebm01069](#)   Ключ сортування: [025.034](#)   Тип: [EBM Guidelines](#)

Дата оновлення англomовного оригіналу: [2018-09-18](#)

Автор(и): [Päivi Härkki](#)   Редактор(и): [Heidi Alenius](#)   Видавець: [Duodecim Medical Publications Ltd](#)
Власник авторських прав: [Duodecim Medical Publications Ltd](#)

Навігаційні категорії
[EBM Guidelines](#)   [Gynaecology](#)

Ключові слова індексу
[speciality: Gynaecology](#)   [mesh: Dyspareunia](#)   [mesh: Coitus](#)   [Intercourse](#)   [Pain](#)   [mesh: Sexual Dysfunction, Physiological](#)
[Sexual problem](#)   [mesh: Sexuality](#)   [mesh: Vaginismus](#)   [lichen sclerosus](#)   [lichen ruber](#)   [vulvodynia](#)   [vulvovaginitis](#)
[endometriosis](#)   [PID](#)   [icpc-2: P08](#)   [icpc-2: X04](#)   [icpc-2: Y08](#)